

Der er en del religion omkring fysiske (printede) materialer versus elektroniske. Og tilsvarende om brug af powerpoint versus håndskrift på tavler og flipovers. Men hvorfor ikke bruge det hele?

a. Uddelingskopier

På de fleste kurser er der behov for at sende eller uddele materiale til deltagerne. PLO-E udsender som hovedregel de elektroniske versioner af materiale (pdf-, word- eller powerpointfiler etc.) til kursisterne før kurset og udleverer trykte udgaver på kursets 1. dag.

OBS: Ny begrænsning pr. 1. januar 2025:

For at begrænse klimabelastningen og for at lette det administrative arbejde i forbindelse med vores kursusvirksomhed er der pr. 1. januar 2025 indført en begrænsning i, hvor meget trykt materiale der må anvendes på vores kurser.

For hver deltager er der et loft på 50 printede sider (dobbeltsidet print = 25 ark). Desuden afskaffes muligheden for at materialer udleveres i ringbind.

Dette som et første skridt i at begrænse mængden af materialer vi printer, men også for at reducere udgifterne til fragt af materialer til kursusstederne. Vi opfordrer samtidig til, at der fremover anvendes digitalt materiale, som sendes til deltagerne før eller efter kurset. (Gerne før, så de har adgang til det under kurset.)

Det er pædagogisk smart, at vi kan udsende undervisernes powerpoint-præsentationer til kursisterne før kurset – og have dem (evt. de vigtigste) optrykt på kurset – for det giver deltagerne en chance for at ”erobre noget af deres egen læring” i undervisningssituationen, hvor de kan bladere frem og tilbage i deres tempo, notere på slides osv.

Men mange undervisere foretrækker at kunne ændre på (eller helt producere) deres undervisningsmateriale lige før selve kurset, og så kan PLO-E ikke nå hverken at udsende eller optrykke. Det er pædagogisk u hensigtsmæssigt, men er naturligvis en balance mellem det optimale og det mulige. Vær opmærksom på PLO-E's frister, og lav en klar aftale med dine undervisere! Og ikke mindst med din kursuskoordinator.

Der kan uddeles andre materialer på kurset, hvis underviseren selv medbringer dem, men så skal du huske at bede underviserne om at indsende dem til dig elektronisk og lave en aftale med din kursuskoordinator om, at materialet eftersendes elektronisk til deltagerne. Det giver en ekstra arbejdsgang for dig og din kursuskoordinator.

Det er dyrt og ofte besværligt at få mangfoldiggjort, samlet og hæftet kursusmateriale på kursusstederne, så sats ikke på det, hvis du kan undgå det. Enkelte sider er dog sjældent noget problem.

b. Elektroniske løsninger

Man kan ikke generelt gå ud fra, at alle deltagerne kan medbringe en PC eller en iPad på kurset, og man kan derfor ikke generelt gå ud fra, at man kan "nøjes" med rent elektroniske kursusmaterialer, hvis disse skal bruges på kurset. Hvis det er annonceret, kan man godt regne med, at tilpas mange har PC med til, at man kan bruge dem i gruppearbejder. Men så kommer de medbragte PC'er til at styre gruppeinddelingen.

Du kan godt regne med, at folk har en mobiltelefon med. Det giver mulighed for at bruge quiz-programmer i din undervisning. Men du skal naturligvis selv mestre teknikken. Vi har licens og vejledninger til programmet ved navn "Slido".

Der kan naturligvis være specifikke kurser, hvor der forudsættes medbragt en PC. Vær i så fald opmærksom på, at filer/programmer/applikationer ofte ser forskellige ud på PC, Mac og iPad. Hvis du bruger videoklip eller lignende på et kursus, så sørg for at teste det grundigt igennem inden kurset. Husk at teste det på det udstyr, der er på kursusstedet, eller som du medbringer. Er der internetforbindelse på den PC, der er koblet til projektoren? Er der forbindelse til lokalets højttalere fra PC'en? Hvad sker der, hvis dine undervisere gerne vil afvikle fra deres egen PC?

Jo mere avanceret du er i valg af elektroniske materiale, jo større risiko er der for, at det kan gå galt. Men grænserne flytter sig hele tiden, og de fleste kursussteder har dygtige teknikere, som kan hjælpe en med lyd og billede. Afgørende er dog, at det er testet, før dine kursister sidder i lokalet og venter, mens du stresser, og tidsplanen ryger.

c. Powerpoint

Powerpoint egner sig til præsentation af store mængder af viden på en pæn, lækker, overskuelig og læselig måde, hvis du altså kan lave pæne, lækre, overskuelige og læselige slides. Og powerpoint egner sig til at vise billeder (husk høj opløsning, hvis der er vigtige detaljer), animationer, små videoklip, TED-talks osv..

Men du skal begrænse dig: Netop på grund af mulighederne, kan man meget nemt komme til at overlæse både de enkelte slides og kursisterne med alt for mange slides. Det tager tid at aflæse et slide for folk, som ikke har lavet dem. Så du kan ikke bruge dit eget tempo som rettesnor for, hvor lang tid et slide skal stå på skærmen. Skifter du for hurtigt, bliver folk frustrerede og deres læring styrtdykker.

Der er således noget håndværksmæssigt i at lave gode powerpoints, og dine kursister bliver skuffede eller frustrerede, hvis dine undervisere viser powerpoints med alle begynderfejlene. Hertil hører f.eks. for megen tekst, for små skrifttyper, ulæselige tabeller, billeder hvor man ikke kan se de afgørende vigtige detaljer og for meget rod med for mange inkonsistente skrifttyper. Så skal du afsætte noget tid til at hjælpe dine undervisere.

Husk i øvrigt altid at anvende skabelonen fra PLO-E, når du bruger PowerPoint. Det gælder også for dine undervisere. Skabelonen finder du i højre kolonne på hjemmesiden under menuen Kursusleder/underviser.

d. Håndskrift på tavler og flip-overs

Håndskrift på tavler og flipovers har indbygget "et manuelt opbygningsprincip", hvor hjernen kan nå at følge med dine ord, pointer og begreber og ikke mindst eventuelle relationer mellem dem, hvis du tegner figurer eller bruger pile. Og der er noget taktilt, som understøtter læringen, hvis du vender tilbage til det skrevne og understreger eller sætter cirkler.

Men hvis du skriver grimt eller ulæseligt, bruge interne eller selvopfundne forkortelser eller ikke har tænkt din figur ordentligt igennem, bliver det ofte til noget rod, som ikke kan aflæses. Og det tager naturligvis tid "at skrive dine plancher på tavlen undervejs" – så stofmængden er mere begrænset. Og du er ofte nødt til at forkorte dine pointer til enkelte ord – som nok repræsenterer, men desværre ikke udtrykker pointen. Og med mindre du vil ud i omfattende fotodokumentation, er det svært at gemme (og derfor genbesøge) dine håndskrevne tavler. Men AI-programmer som ChatGPT giver allerede pt. mulighed for at lave hæderlige transkriberinger på baggrund af et foto, hvis du skriver læseligt. Og det vil kun blive bedre fremover.

Visualiseringer og grafisk facilitering evt. på præfabrikerede templates er en supergod formidlingsform og – hvis man er trænet – en stærk måde at facilitere og dokumentere gruppe-processer. Også her er der god hjælp at hente fra AI-værktøjer.

e. Why not all of it?

Du og dine undervisere behøver ikke at vælge side i religionskrigene: Brug alle de teknikker og formidlingsformer, du føler dig tryk ved. Og gør dig umage med at "se tingene fra deltagernes perspektiv".

f. Brug og salg af egne bøger og andre materialer

Der gælder dog en indskrænkning:

Du skal dog være opmærksom på, at du og dine undervisere som udgangspunkt ikke må sælge egne produkter (herunder bøger) på PLO-e's kurser. Hverken i undervisningen, i pauserne eller om aftenen.

Det kan i særlige tilfælde retfærdiggøres at bruge en undervisers egen bog som lærebog. Det vil kræve, at undervisningen ligger meget tæt op ad bogens indhold, og at det vil være unaturligt at

erstatte bogen med anden litteratur/slides. I så fald skal dette valg altid være godkendt af dig som kursusleder.

g. Rettigheder og ansvar i forbindelse med kursusmaterialer

Af og til rejses spørgsmål om rettigheder og ansvar i forbindelse med kursusmateriale.

Som kursusleder har du ansvar og rettigheder til dit eget materiale på samme måde som undervisningerne.

Her gælder følgende regler, som fremadrettet vil blive skrevet ind af aftalerne om honorar:

- Vær opmærksom på, at dit honorar dækker, at PLO-E har betalt for ret til at udsende, uddele eller uploade dit kursusmateriale til kursusbrug.
- Du har selv ret til at bruge materialet i alle sammenhænge.
- Du er selv ansvarlig for, at du har ret til at bruge billeder mm. i dit kursusmateriale.
- Du er selv ansvarlig for, at du har sløret navne, cpr-numre og andre oplysninger i kursusmaterialet, så det ikke er muligt at identificere personer, herunder f.eks. patienter i cases.
- Du anbefales at bruge copyright-mærket © og dit navn som en service og reminder til kursister, selvom du stadig har ophavsretten, hvis du ikke gør.
- PLO-E frasiger sig ethvert ansvar for kursisters efterfølgende brug af dit kursusmateriale